

Informatiebrief

Zaaknummer:	Z/23/075788
Documentnummer:	347032
Datum:	Vrijdag 21 april 2023
Onderwerp:	Treinongeval 4 april 2023
Portefeuillehouder:	Burgemeester Stemerding
Bijlage(n):	Geen

Geachte Raad,

Graag informeren wij u over het treinongeval dat in de vroege ochtend van 4 april heeft plaatsgevonden bij station Voorschoten en de invulling van de nazorgfase, zoals de berging van de treinwagons van de passagierstrein.

In de eerste plaats zijn wij in gedachten bij kraanmachinist Martin en zijn nabestaanden. In verband met de uitvaart op woensdagmiddag is om 15.00 uur een minuut stilte gehouden op de ongevalslocatie. Aan de nabestaanden is een condoleancebrief gestuurd. Daarnaast denken wij uiteraard ook aan de gewonden die er zijn gevallen. Bij alle betrokkenen heeft het treinongeval een diepe indruk nagelaten.

Treinongeval, gebeurtenissen op rij

Omstreeks 03.25 uur heeft er een aanrijding plaatsgevonden van een goederentrein die richting Den Haag rijdt met een kraanmachine waarop op dat moment een kraanmachinist werkzaam is. De aanrijding vond plaats net voorbij station Voorschoten, ter hoogte van het Geestwoningpad. Enkele minuten later rijdt een passagierstrein (bestaande uit 4 treinstellen) vanaf Leiden Centraal richting Rotterdam met volle snelheid op delen van de kraan die op dat moment op het spoor liggen als gevolg van de eerste aanrijding. Daardoor ontspoord de passagierstrein, breekt er brand uit in de trein en belanden twee wagons in het nabijgelegen weiland. Door de vele telefoontjes, zowel van omwonenden als vanuit de passagiers in de trein naar het noodnummer, is al snel duidelijk dat het om een incident gaat met grote impact. Rond 03.37 uur arriveren de eerste hulpdiensten bij het incident en wordt er heel snel opgeschaald. Doordat er weinig licht is en de trein zich op een lastig te bereiken locatie bevindt worden de werkzaamheden van de hulpdiensten bemoeilijkt.

In de passagierstrein zaten ongeveer 50 mensen. Hiervan zijn er 30 gewond geraakt, van wie er 19 naar het ziekenhuis moesten. De overige passagiers zijn op locatie opgevangen bij behulpzame omwonenden of opgevangen door hulpverleners. Brandweer Voorschoten was als eerste ter plaatse, gevolgd door een politieauto vanuit Leiden Zuid en een eerste extra inzet vanuit de Veiligheidsregio. Toen bleek dat het om een groot incident ging is er snel opgeschaald. Er was hier sprake van een uitstekende samenwerking tussen de hulpdiensten. Meer dan 200 mannen en vrouwen van politie, brandweer en ambulancepersoneel zijn vanuit Hollands Midden en Haaglanden (en overige regio's) ingezet.

Nadat ProRail de stroom van de bovenleiding had gehaald konden de treinreizigers snel (binnen één uur na aankomst van de eerste hulpdiensten) uit de trein worden gehaald. De gewonden werden naar omliggende ziekenhuizen gebracht, van Utrecht, Leiden tot Rotterdam. Het treinincident is groot nieuws in het land en om 10 uur 's ochtends vindt er op het gemeentehuis Voorschoten een persconferentie plaats voor de landelijke pers. Ook de Koning bezoekt de plek van het incident rond 12 uur. Buurtcentrum de Boschbloem nabij de plek van het incident werd opengesteld voor omwonenden en pers.

Elke crisis is anders, maar de samenwerking tussen de Veiligheidsregio, gemeente Voorschoten en de hulpdiensten stond als een huis en er is door allen zeer snel en professioneel gehandeld.

Crisisplan

Vanaf de allereerste melding dinsdagnacht 4 april rond 03.30 uur trad het bestaande crisisplan in werking. Gezien de omvang en de impact werd in eerste instantie een GRIP 2 situatie afgekondigd. Dit betekent dat het een incident betreft met Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP). Al vrij snel na het incident werd duidelijk dat er zich geen gevaarlijke stoffen in de goederentrein bevonden. Op basis van de informatie die in de minuten na de allereerste melding volgde, is even na 4 uur in de ochtend door de burgemeester een GRIP 3 situatie afgekondigd. Dat betekent dat vanaf dat moment de burgemeester de formele leiding had over het incident en dat de leden van GBT (Gemeentelijk Beleidsteam) zich naar het gemeentehuis begaven. Tijdens die besprekingen is voortdurend informatie vanaf het plaats incident verzameld en afgewogen wat de volgende stap zou moeten zijn. Even na 7 uur in de ochtend kon er worden afgeschaald naar GRIP 2 en is het GBT opgeheven.

Nafase

Nadat de eerste crisisbestrijding had plaatsgevonden, kwamen we vanaf dinsdagmiddag 4 april in de nafase terecht. Deze nafase richtte zich op meerdere aspecten. In de eerste plaats wilden we zo snel mogelijk een bijeenkomst organiseren voor de omwonenden. Daarnaast was het van groot belang dat de trein zou worden weggesleept. Belangrijk daarbij is dat de gemeente ProRail en Mammoet waar nodig heeft gefaciliteerd. Ondertussen kwamen er bij de gemeente zeer veel vragen binnen van inwoners, pers etc.

Donderdagavond 6 april werd in buurthuis De Boschbloem een besloten bewonersbijeenkomst georganiseerd voor omwonenden van het ongeval en waren de hulpdiensten, ProRail, NS en slachtofferhulp ook aanwezig om vragen te beantwoorden en ervaringen te delen. De bijeenkomst is door alle betrokkenen als zeer prettig ervaren.

In het Paasweekend bleek dat er veel belangstelling was om te kijken naar de treintoestellen. Dit ramptoerisme leidde tot vervelende situaties voor de direct omwonenden. De burgemeester heeft naar aanleiding hiervan besloten om de direct aangrenzende wijk af te sluiten en alleen toegankelijk te houden voor bewoners, hun bezoekers en de bedrijven die aan het werk waren voor de berging. Vanuit de gemeente zijn om dit in goede banen te leiden BOA's en verkeersdiensten ingezet. Daarnaast waren alle overige (toegangs)wegen en paden in de richting van de treintoestellen afgezet. Dat weekend is er naast alle inzet van verkeersleiders, de extra diensten van de BOA's ook extra politiecapaciteit ter beschikking gesteld.

Woensdagavond 12 april zijn twee van de vier treinstellen per spoor met een diesellocomotief naar een onderhoudsbedrijf van NS gebracht. De werkzaamheden waren onder meer via een speciale webpagina van ProRail te volgen: [Treinongeval bij Voorschoten | ProRail](#). Ook in nieuwsberichten van de gemeente hebben we die gedeeld, evenals het telefoonnummer en de speciale website van Slachtofferhulp: [Treinongeluk Voorschoten - Slachtofferhulp Nederland](#).

Donderdagmiddag 13 april heeft de burgemeester namens het gemeentebestuur de hulpdiensten bedankt voor hun hulp tijdens het treinincident. Daarvoor is een besloten bedankbijeenkomst georganiseerd op Kasteel Duivenvoorde. Veel dank aan het bestuur van het kasteel die de locatie hiervoor ter beschikking heeft gesteld en samen met de ambtelijke organisatie deze bijeenkomst heeft georganiseerd. Naast de burgemeester heeft ook Hans Zuidijk, algemeen directeur en regionaal commandant van de Veiligheidsregio Hollands Midden, de circa 200 aanwezigen toegesproken. Een incident als deze hopen wij nooit meer mee te maken, maar mogen we ook niet vergeten. Daarom is namens het gemeentebestuur een klein aandenken aan de hulpdiensten overhandigd. Een herinnering aan een tragisch ongeval, maar ook een dank aan de indrukwekkende hulpverlening die heeft plaatsgevonden. De bijeenkomst en dit aandenken, in de vorm van een glaskunstwerk, zijn door de hulpdiensten zeer gewaardeerd. Dankzij de inzet van Glasgeschenken Gouda kon dit glaskunstwerk aan alle hulpverleners worden aangeboden.

Wij verstuurdde daarover een persbericht: [Burgemeester bedankt hulpverleners spoorwegongeval | Voorschoten](#).

Donderdagavond zijn de laatste twee treinstellen op diepladers over de weg naar het onderhoudsbedrijf gebracht. Eerder zijn die treinstellen op twee SPMT's (voertuigen met veel wielen) overgebracht van het land van familie Van Vliet naar het bedrijfsterrein van Nippon Express in de Dobbewijk. Bij Nippon zijn de treinstellen gekanteld en op diepladers gehesen. Om de lange voertuigen te kunnen manoeuvreren zijn obstakels zoals struiken, hekwerken en verkeersinstallaties tijdelijk verwijderd. De schade wordt zo snel mogelijk hersteld.

ProRail Incidentenbestrijding coördineerde de berging, in nauwe samenwerking met NS, Hoogheemraadschap van Rijnland, Dunea, Mammoet, BAM en de gemeente. Bij alle werkzaamheden zijn draaiboeken gemaakt en gevolgd om de veiligheid te garanderen en de schade tot een minimum te beperken. De buitendienst en het team nazorgfase hebben een enorme inspanning verricht om de berging van de treinen over de openbare weg mogelijk te maken.

De schade aan de bovenleiding, het spoor en het aangrenzende station Voorschoten is groot. Ook de ondergrondse bekabeling moet worden gerepareerd. Een deel van de toplaag van het land waar de treinwagons hebben gelegen, wordt afgegraven en vernieuwd. De komende dagen en weken staan in het teken van dat herstel. Sinds 20 april jl rijden de treinen weer.

Voor onze ambtelijke organisatie is er nog het nodige af te handelen. Hierbij moet u denken aan het herstel van onze openbare ruimte daar waar dit nog niet is gebeurd, en de extra inzet die door de gemeente is georganiseerd om de berging van de treinen te faciliteren. Voor dit herstel en de verhaalbare inzet van de gemeente moet nog een kostenverhaal richting ProRail plaatsvinden. Deze administratieve afhandeling neemt nog wel enige tijd in beslag. Ook organiseert de gemeente een samenzijn voor alle collega's die tijdens de dag van het

ongeval, en in de dagen daarop volgend, zich extra ingezet hebben. Deze dankbijeenkomst vindt maandag 24 april plaats.

De externe onafhankelijke onderzoeken naar de toedracht van het ongeval zijn nog gaande.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.